

UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/969**od 9. srpnja 2018.****o izmjeni Priloga V. Uredbi (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjevâ za odstranjivanje specificiranog rizičnog materijala u malih preživača****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 23. stavak 1.,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 999/2001 utvrđuju se pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje transmisivnih encefalopatija (TSE) kod životinja. Uredba se primjenjuje na proizvodnju i stavljanje na tržište živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla te, u nekim posebnim slučajevima, na njihov izvoz.
- (2) Uredbom (EZ) br. 999/2001 specificirani rizični materijal (SRM) definira se kao tkiva navedena u njezinu Prilogu V. i utvrđeno je da se SRM odstranjuje i uklanja u skladu s Prilogom V. toj uredbi i Uredbom (EZ) br. 1069/2009 ⁽²⁾. Odstranjivanje SRM-a mjera je koja se poduzima zbog rizika od GSE-a u goveda, ovaca i koza. Popis SRM-a u ovaca i koza naveden je u točki 1. podtočki (b) Priloga V. Uredbi (EZ) br. 999/2001.
- (3) Preporuke Svjetske organizacije za zdravlje životinja (dalje u tekstu „OIE”) u pogledu GSE-a, navedene u poglavlju 11.4. Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja OIE-a ⁽³⁾, odnose se samo na uzročnik GSE-a u goveda. Dakle, kad je riječ o ovcama i kozama OIE nije utvrdila popis tkiva kojima se ne bi trebalo trgovati zbog rizika od GSE-a.
- (4) U Komisijinu Strateškom dokumentu o transmisivnim spongiformnim encefalopatijama za 2010.–2015. ⁽⁴⁾ predviđena je mogućnost da se aktualni popis SRM-ova revidira na temelju znanstvenih dokaza i uzimajući u obzir razvoj epidemiološke situacije u pogledu GSE-a. Epidemiološka situacija u Uniji u pogledu GSE-a znatno se poboljšala. U Uniji je u 2016. prijavljeno pet slučajeva GSE-a u goveda, u usporedbi s 2 166 prijavljenih slučajeva u 2001. To poboljšanje stanja u pogledu GSE-a u Uniji odražava se u činjenici da je dvadeset četirima državama članicama i dvjema regijama jedne države članice sada priznat status države/regije sa zanemarivim rizikom od GSE-a u skladu s Odlukom Komisije 2007/453/EZ ⁽⁵⁾, na temelju statusa rizika od GSE-a priznatog od strane OIE-a.
- (5) Kad je riječ o SRM-u u malih preživača, u Komisijinu Strateškom dokumentu o transmisivnim spongiformnim encefalopatijama za 2010.–2015. spomenuta je procjena rizika koja je tada bila toku u pogledu primjerenosti popisa SRM-a u malih preživača. Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) objavila je procjenu rizika 2. prosinca 2010. u svom znanstvenom mišljenju o infektivnosti GSE-a/TSE-a u tkivima malih preživača („Scientific Opinion on BSE/TSE infectivity in small ruminant tissues”) (dalje u tekstu „mišljenje EFSA-e iz 2010.”) ⁽⁶⁾. U tom mišljenju EFSA je iznijela procjenu da je broj malih preživača zaraženih GSE-om koji bi mogao ući u prehrambeni lanac u Uniji godišnje vrlo ograničen, i potvrdila da je ta procjena argument protiv mogućnosti raširene epidemije GSE-a u populaciji malih preživača u Uniji. Taj zaključak EFSA-e vrijedi za cijelu Uniju, neovisno o statusu države članice u pogledu rizika od GSE-a.

⁽¹⁾ SL L 147, 31.5.2001., str. 1.⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (SL L 300, 14.11.2009., str. 1.).⁽³⁾ http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_bse.htm.⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću „Drugi plan za TSE” – strateški dokument o transmisivnim spongiformnim encefalopatijama za razdoblje 2010. – 2015.; COM(2010) 384 final.⁽⁵⁾ Odluka Komisije 2007/453/EZ od 29. lipnja 2007. o utvrđivanju GSE statusa država članica ili trećih zemalja ili njihovih regija u skladu s njihovim rizikom od GSE-a (SL L 172, 30.6.2007., str. 84.).⁽⁶⁾ EFSA Journal 2010.; 8(12):1875 (92 str.).

- (6) Kao što je navedeno u zajedničkom znanstvenom mišljenju o mogućoj epidemiološkoj ili molekularnoj povezanosti između TSE-a kod životinja i kod ljudi koje su 9. prosinca 2010. donijeli EFSA i Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) ⁽¹⁾, u cijelom svijetu prijavljena su samo dva slučaja pojave GSE-a u prirodnom okruženju u koza, a nije prijavljen nijedan takav slučaj GSE-a u ovaca. U dva slučaja GSE-a otkrivena u koza u prirodnom okruženju radi se o životinjama rođenima prije uvođenja zabrane upotrebe prerađenih životinjskih bjelančevina u prehrani životinja iz uzgoja i u vrijeme kada je epidemija GSE-a u goveda dosegla svoj vrhunac.
- (7) EFSA je 5. kolovoza 2015. objavila znanstveno mišljenje na zahtjev za recenziju znanstvene publikacije o zoonotskom potencijalu priona uzročnika grebeži u ovaca (dalje u tekstu „mišljenje EFSA-e iz 2015.”) ⁽²⁾. U tom mišljenju EFSA je zaključila da nema dokaza o postojanju uzročno-posljedične veze između grebeži i TSE-a u ljudi i potvrdila da je klasični uzročnik GSE-a jedini uzročnik TSE-a za kojeg je dokazano da je zoonotske prirode. Štoviše, EFSA je naglasila da nema epidemioloških dokaza da je grebež zoonoza, osobito budući da je učestalost pojave novih slučajeva Creutzfeldt-Jakobove bolesti u ljudi u zemljama s minimalnom učestalošću pojave grebeži i u zemljama s visokom učestalošću pojave te bolesti slična.
- (8) Stoga je primjereno izmijeniti postojeće zahtjeve za odstranjivanje SRM-a u malih preživača tako da se samo ona tkiva zaraženih malih preživača u kojima su koncentrirane najviše razine infektivnosti GSE-a utvrde kao SRM. Prema mišljenju EFSA-e iz 2010. eksperimentalni podaci pokazuju da su najviše razine infektivnosti u ovaca inokuliranih GSE-om nađene u mozgu i leđnoj moždini.
- (9) Budući da je u praksi teško osigurati da kosti lubanje nisu kontaminirane moždanim tkivom, lubanje ovaca i koza starijih od 12 mjeseci ili koje imaju trajne sjekutiće koji su izbili iz desni trebale bi ostati na popisu SRM-a u Prilogu V. Uredbi (EZ) br. 999/2001.
- (10) Stoga bi se SRM-om u ovaca i koza trebale smatrati samo lubanja, uključujući mozak i oči, i leđna moždina životinja starijih od 12 mjeseci ili koje imaju trajne sjekutiće koji su izbili iz desni.
- (11) Zbog specifičnosti uzgoja ovaca i koza, utvrđivanje točnog datuma rođenja tih životinja rijetko je moguće, pa stoga ti podaci nisu uključeni u registar gospodarstva obvezan u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 21/2004 ⁽³⁾. Stoga, odstranjivanje mozga, lubanje i očiju ovaca i koza trenutačno je obvezno kod životinja starijih od 12 mjeseci ili koje imaju trajne sjekutiće koji su izbili iz desni.
- (12) Procjena starosti ovaca i koza na temelju pregleda zubala samo je približna, s obzirom na to da datum izbijanja prvog trajnog sjekutića u ovaca i koza može varirati i za nekoliko mjeseci. Druge metode kojima se procjenjuje je li ovca ili koza poslana na klanje starija od 12 mjeseci mogu pružiti ekvivalentnu razinu sigurnosti u pogledu starosti životinje. Budući da takve metode mogu ovisiti o pojedinostima praksi klanja ovaca i koza na nacionalnoj razini, pouzdanost takvih metoda trebalo bi procijeniti nadležno tijelo države članice u kojoj se obavlja klanje. Točku 1. podtočku (b) Priloga V. Uredbi (EZ) br. 999/2001 trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se predvidjela mogućnost da se procijeni je li životinja starija od 12 mjeseci metodom koju je odobrilo nadležno tijelo države članice u kojoj se obavlja klanje.
- (13) Prilog V. Uredbi (EZ) br. 999/2001 trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.
- (14) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

U Prilogu V. Uredbi (EZ) br. 999/2001 točka 1. podtočka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) u ovaca i koza: lubanja, uključujući mozak i oči, i leđna moždina životinja starijih od 12 mjeseci ili koje imaju trajne sjekutiće koji su izbili iz desni, ili starijih od 12 mjeseci prema procjeni metodom koju je odobrilo nadležno tijelo države članice u kojoj se obavlja klanje.”.

⁽¹⁾ EFSA Journal 2011.; 9(1):1945 (111 str).

⁽²⁾ EFSA Journal 2015.; 13(8):4197 (58 str).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 21/2004 od 17. prosinca 2003. o uspostavi sustava za označavanje i registraciju ovaca i koza i izmjeni Uredbe (EZ) br. 1782/2003 i direktiva 92/102/EEZ i 64/432/EEZ (SL L 5, 9.1.2004., str. 8.).

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2018.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER
